

”Aikuisopiskelija
on arjen multitalentti,
jota ei tarvitse palkita
kykyjenetsintä-
kilpailuissa.
Hän saa palkintonsa
työelämässä.”

Markku, aikuisopiskelija, Lahti

OPINTO-OPAS 2010 – 2011

**Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti**

Muotoilun koulutusohjelma 60 op
Design Business ja muotoilun tutkimus
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto

MUOTOILUN KOULUTUSOHJELMA

Design Business ja muotoilun tutkimus 60 op

Tutkinto:
Kulttuurialan ylempi ammattikorkeakoulututkinto
Tutkintonimike:
Muotoilija (ylempi AMK)
Laajuus:
60 op

Muotoilun koulutusohjelma, Design Business ja muotoilun tutkimus on kulttuurialan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta. Koulutusohjelma syventää opiskelijan tietoja muotoilun, käytettävyyden sekä materiaalien tutkimuksesta. Opinnoissa tutustutaan tulevaisuuden materiaalien mahdollisuuksiin sekä uusimpiin työmenetelmiin. Opetus käsittelee lisäksi muotoiluvetoista liiketoimintaa sekä muotoilun mahdollisuuksia yrityksen strategisena työvälineenä ja kilpailukeinona.

Koulutuksen tavoitteena on kehittää ja syventää muotoilun kentällä toimivien ammatillisia valmiuksia toimia asiantuntijatehtävissä sekä tarjota edellytyksiä toimia muotoilupalveluiden kehittäjinä ja johtajina. Koulutus perustuu uuden tiedon tuottamiseen sekä tiedon soveltamiseen muotoilussa ja muotoiluvetoisessa liiketoiminnassa.

Opinnot rakentuvat opiskelijan aiempaa tietotaitoa syventävistä opinnoista. Opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia omien ammatillisten taitojen jatkuvaan kehittämiseen sekä oman alan tutkitun tiedon ja menetelmien soveltamiseen omassa työelämässään. Koulutuksen perustana on koulutettavan ryhmän pohjakoulutuksen, työkokemuksen ja nykyiset työtehtävät huomioon ottava sovellettu opetussuunnitelma.

SYVENTÄVÄT AMMATTIOPINNOT 20 OP

Muotoilun tutkimusmenetelmät	6 op	lukuvuosi
05PETIEKIRJ Tieteellisen kirjoittamisen perusteet	3 op	1
05PEMUOMEN Muotoilun tutkimusmenetelmät	3 op	1

Materiaalisovellukset	9 op	lukuvuosi
05YMATSOV Materiaalisovellukset	9 op	1

Liiketoimintaosaaminen	5 op	lukuvuosi
05YMUOLIIK Muotoiluvetoinen liiketoimintaosaaminen	5 op	1

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 10 OP

Vapaasti valittavat opinnot	10 op	lukuvuosi
05YKÄYTTYÖ Käytettävyysohjaaja	5 op	1-2
05YPALVMUOT Palvelumuotoilu ja tulevaisuuden palveluympäristöt	5 op	1
04YLT901/1 Liiketoiminnan kehittäminen	5 op	1
11YTUT3 Tulevaisuuden haltuunoton menetelmät	5 op	1
08INCO International Projects and Cooperative Networks	5 op	1-2

OPINNÄYTETYÖ 30 OP

Opinnäytetyö	30 op	lukuvuosi
05YOPNÄYTE Opinnäytetyö	30 op	1-2

SYVENTÄVÄT AMMATTIOPINNOT 20 OP

Muotoilun tutkimusmenetelmät 6 op

Moduulin osaamistavoitteet

Opiskelija

- hallitsee muotoilun tutkimusmenetelmiä osana uuden ilmaisun kehittämistä omassa suunnittelutyössä
- ymmärtää tutkivan toiminnan osana omaa asiantuntijuutta
- osaa tieteellisen kirjoittamisen perusteet ja tietoperustan hankkimisen taitoja
- kehittää teoreettista ymmärrystä muotoilusta ja hyvistä tutkimuskäytännöistä

05PETIEKIRJ TIETEELLISEN KIRJOITTAMISEN PERUSTEET 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- hallitsee tutkivassa muotoilutoiminnassa tarpeellisia tieteellisen kirjoittamisen taitoja
- ymmärtää mitä tutkimusetiikka ja tieteellinen kirjoittaminen ylempien korkeakoulututkimuksen suhteen ovat
- osaa etsiä relevantin ja validin tietoperustan työtään varten
- kehittää reflektiivisen kirjoittamisen osaamistaan

Sisältö

Tietoportaalit, lähdekäytäntö, kansainvälinen muotoilun tutkimuskirjallisuus. Tutkimusetiikka, toiminnallisen ja teoreettisen tutkimuksen teko ja tutkimuksen julkaisu. Muotoilun alan reflektiivinen kirjoittaminen.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot ja harjoitustehtävä. Opintojakso toteutetaan lähiovetusjaksoina ja etäopetuksena. Verkkoympäristöä käytetään opetuksessa ja harjoitusten esittämisessä.

Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Luentomonisteet ja jaettavat artikkelit.

05PEMUOMEN MUOTOILUN TUTKIMUSMENETELMÄT 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- hallitsee muotoilun ajankohtaisia tutkimusmenetelmiä
- ymmärtää mikä on muotoilun tutkimuksen historia ja miten tutkimusta voi soveltaa
- osaa etsiä sopivia lähteitä omaa tutkivaa muotoilutoimintaansa varten
- kehittää oman suunnittelutyön tutkimuksellisia lähtökohtia

Sisältö

Muotoilun tutkimuksen historia, muotoilun tutkimusmenetelmien perusteet, ihmiskeskeisen muotoilun tutkimus, käyttäjäkokemuksen analysointi ja muotoilun semiotiikka.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot ja harjoitustehtävä. Opintojakso toteutetaan lähiovetusjaksoina ja etäopetuksena. Verkkoympäristöä käytetään opetuksessa ja harjoitusten esittämisessä.

Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Luentomonisteet ja jaettavat artikkelit.

Materiaalisovellukset 9 op

05YMATSOV MATERIAALISOVELLUKSET 9 OP

Moduulin ja opintojakson osaamistavoitteet

Opiskelija

- laajentaa näkökulmaansa materiaalitutkimukseen ja tulevaisuuden materiaalien mahdollisuuksiin
- ymmärtää uusien materiaalien ja uusimpien työstömenetelmien mahdollisuudet muotoilussa ja tuotekehityksessä
- ymmärtää materiaalivalintojen merkityksen ja tärkeyden ympäristötehokkaassa muotoilussa
- syventää omaa materiaalituntemustaan ja tietouttaan

Sisältö

Perehdytään luentojen ja harjoitustehtävien avulla materiaalien muotoillisiin mahdollisuuksiin sekä tulevaisuuden materiaalikehitykseen.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustehtävät. Arviointi asteikolla 1-5.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

Liiketoimintaosaaminen 5 op

05YMUOLIIK MUTOILUVETOINEN LIIKETOIMINTA 5 OP

Moduulin ja opintojakson osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää mistä liiketoiminta koostuu
- ymmärtää brändien ja tuotesemantiikan merkitykset
- ymmärtää miten muotoilu toimii yrityksen strategisessa viitekehityksessä liiketoimintaa edistävänä tekijänä
- osaa muotoiluprosessin strategisen hallinnan
- ymmärtää kestävä kehityksen mukaisen tuotesuunnittelun merkityksen liiketoiminnassa
- tutustuu uusiin liiketoimintamalleihin ja niiden mahdollisuuksiin

Sisältö

Opinnoissa tarkastellaan muotoiluvetoista liiketoimintaa organisaation näkökulmasta ja luodaan muotoilullinen liiketoimintamalli: miten muotoilu toimii yrityksen strategisena työvälineenä ja kilpailukeinona. Lisäksi opiskelija perehtyy muotoilutuotteen kaupallistamisen mahdollistaviin liiketoiminnallisiin keinoihin ja uusien liiketoimintamallien mahdollisuuksiin. Opinnoissa perehdytään mm. käyttäjävaatimuksiin osana tuotekehitysprosessia sekä palvelujen ja tuotantohyödykkeiden markkinointiin. Lisäksi otetaan kantaa eettisiin arvoihin ja yhteiskunnalliseen vastuuseen yrityksen liiketoiminnassa ja yrityskuvassa.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustehtävät, yritysvierailut. Arviointi asteikolla 1-5.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 10 OP

Vapaasti valittavat opinnot 10 op

Moduulin osaamistavoitteet

Opiskelija

- syventää tietämystään käytettävyytutkimuksesta ja sen menetelmistä
- laajentaa tietämystään tulevaisuuden tutkimuksesta
- syventää tietämystään palvelumuotoilusta ja tulevaisuuden palveluympäristöistä
- syventää tietämystään uuden liiketoiminnan kehittämisestä
- soveltaa oppimaansa käytännössä kahdessa valitsemassaan soveltavassa työpajassa

05YKÄYTTYÖ KÄYTETTÄVYYS TYÖPAJA 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- syventää tietämystään käytettävyyden tutkimisen menetelmistä osana tuotekehitystyötä
- syventää tietämystään käytettävyytutkimuksen tuotteistamisesta muotoilussa
- osaa soveltaa oppimaansa käytännön työpajassa

Sisältö

Työpajassa tutustutaan käytettävyyden tutkimisen menetelmiin silloin kun tutkimus suoritetaan osana yrityksen tuotekehitystä. Käytännön kautta opitaan käytettävyytutkimuksen ajattelutapa ja toimintamalli sekä mietitään käytettävyytutkimuksen tuotteistamista designin toimialalla.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustehtävät. Arviointi asteikolla 1 - 5.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PALVMUOT PALVELUMUOTOILU JA TULEVAISUUDEN PALVELUYMPÄRISTÖT 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää mitä palvelumuotoilulla tarkoitetaan ja kuinka muotoiluajattelua voidaan hyväksikäyttää palveluita kehitettäessä
- hallitsee ja ymmärtää palvelumuotoilussa käytettäviä termejä ja menetelmiä
- osaa soveltaa palvelumuotoilumenetelmiä ja ennakoitintyötä omassa työssään

Sisältö

Työpajassa kehitetään opiskelijaa ajattelemaan palveluita muotoilijan silmin. Opinnoissa luodaan syvälinen katsaus tulevaisuuden palvelu- ja toimintaympäristöjen muutoksiin sekä muotoilupalveluiden kehitykseen. Opintojaksolla opiskelija tutustuu ennakoitimenetelmiin osana palvelumuotoilua sekä analysoi palveluita kenttäolosuhteissa.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, visualisoitu harjoitustehtävä, verkkoympäristötyö. Arviointi hyväksytty / hylätty

Opiskelumateriaali

Luentoaineisto, verkkoympäristön videomateriaali, artikkelit sekä myöhemmin ilmoitettava materiaali.

04YLT901/1 LIIKETOIMINNAN KEHITTÄMINEN 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää liiketoiminnan kehittämisen merkityksen strategisella tasolla sekä osaa analysoida ja tunnistaa organisaatioiden kehittämistarpeita
- ymmärtää, miten liiketoiminnan kehittäminen kytkeytyy yrityksen strategiatyöhön
- osaa tunnistaa, analysoida ja ennakoida organisaation kehittämistarpeita
- osaa soveltaa keskeisiä kehittämismenetelmiä
- osaa projektoida kehittämishankkeen
- ymmärtää muutoksenhallinnan periaatteet.

Sisältö

Organisaation kehittämis- ja analysointimenetelmät, toimintaympäristön hallinta, strategiatyö sekä innovaatioiden johtaminen osana liiketoiminnan pitkän aikavälin kehittämistä. Muutoksenhallinta.

Suoritustapa ja arviointi

Ennakkotehtävä, luennot, virtuaaliopetus ja liiketoiminnan kehittämissuunnitelma. Arviointi perustuu aktiiviseen osallistumiseen lähiopetukseen ja oppimistehtävien suorittamiseen.

Opiskelumateriaali

Opettajien myöhemmin ilmoittama materiaali

11YTUT3 TULEVAISUUDEN HALTUUNOTON MENETELMÄT 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tutustuu tulevaisuudentutkimuksen historiaan sekä sen keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin
- saa valmiudet soveltaa tulevaisuudentutkimuksen menetelmiä, erityisesti skenaariotekniikkaa, osana tulevaisuuden palvelualan ja liiketoiminnan kehittämistä.

Sisältö

- Tulevaisuudentutkimuksen historia, keskeiset käsitteet ja suuntaukset
- Tieteellisen tulevaisuudentutkimuksen perusteet ja sen teoriat
- Menetelmät: SWOT-analyysi, skenaariolähestymistavat, tulevaisuuspyörät ja erilaiset aivoriihimetodit kuten tulevaisuusstudiot ja -verstaat.

Suoritustapa ja arviointi

Opintojakso toteutetaan monimuotoisena opetuksena. Itsenäinen opiskelu sisältää mm. oppimistehtäviä, verkkokeskusteluja, kirjallisuuteen ja alan toimintaympäristöön perehtymistä. Vaihtoehtoisista suoritustavoista (esim. kontaktiopetuksen suorittaminen) sovitaan erikseen vastuupettajien kanssa. Pääsääntöisesti vaihtoehtoisena suoritustavaksi on kirjallisuuteen perehtyminen ja kirjallisuuden pohjalta tehtävä essee-/pohdintatehtävät. Arvioinnista 70 % oppimistehtävien kirjallinen raportointi ja esittäminen, esim. portfolion tai muun vastaavan näytteen muodossa. 30 % kontaktiopetuskerroilla pidetyt esitykset ja osallistuminen keskusteluun. Itsearviointi oppimistehtävien osana.

Opiskelumateriaali

Kamppinen, M., Kuusi, O. & Söderlund, S. 2003. Tulevaisuudentutkimus (toim.) Perusteet ja sovellutukset.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 896. Toinen painos. Helsinki..

Vapaavuori, M. & von Bruun, S. 2003 Miten tutkimme tulevaisuutta? (toim.) Acta Futura Fennica no 5, 2., uudistettu

painos. Tulevaisuuden tutkimuksen seura. Helsinki.

Erikseen osoitettava oppimistehtäväkohtainen oppimateriaali (esim. verkkomateriaali).

08INCO INTERNATIONAL PROJECTS AND COOPERATIVE NETWORKS 5 OP

Learning outcomes and content

Students will understand the basic concepts dealing with cooperation, different types of networks and networking. Students get involved with a variety of international cooperative networks in the field of social and health care. Students will learn about the basic features of international projects and their implementation and will understand the means of leading the networks.

- the basic features of international projects and cooperative networks
- involvement with projects and networks
- network leadership

Mode of completion and evaluation

Participation in contact teaching, independent and group work by e-learning. Evaluation 5 - 1.

Materials

Indicated by the lecturer

OPINNÄYTETÖ 30 OP

05YOPNÄYTE OPINNÄYTETYÖ 30 op

Moduulin ja opintojakson osaamistavoitteet

Opiskelija

- hallitsee työelämälähtöisen, tutkivan muotoiluprosessin ja sen menetelmät
- ymmärtää syvällisesti ja reflektoiden oman suunnittelutyön eri puolia
- osaa soveltaa hankkimaansa uutta tietoa ja osaamista suunnittelutöiden, palvelujen, tuotteiden tai muotoilumenetelmien luomisessa, tutkimisessa ja kehittämisessä
- kehittää kykyään tarkoituksenmukaiseen viestintään ja opinnäytetyöjulkaisun tekemiseen

Sisältö

Opiskelija laatii opinnäytetyön ja tekee opinnäytetyön aiheesta artikkelin kypsyysnäytteenä. Opinnäytetyön voi laatia yksin tai kahden opiskelijan yhteistyönä. Opinnäytetyö voi olla muotoilun alaan liittyvä produktiopainotteinen toimintatutkimus, jossa opiskelija suunnittelee ja/tai toteuttaa tietyn tuotteen tai artefaktin tai teoreettinen muotoilututkimus, joka liittyy oman ammattialan kehittämistoimintaan. Opinnäytetyön aihe kytkeytyy kiinteästi opiskelijan ammatillisen osaamisen, työn, työuran tai työyhteisön kehittämiseen. Opinnäytetyö perustuu iteratiiviseen työskentelyprosessiin, jossa opiskelija työstää opinnäytettä myös ohjaajien ja opiskelijaryhmän palautteen kautta.

Suoritustapa ja arviointi

Opintojakso kestää koko opintojen ajan. Opintojakso toteutetaan lähiopetusjaksoina ja etäopetuksena.

Verkkoympäristöä käytetään opetuksessa ja harjoitusten esittämisessä. Opintojakso koostuu seuraavista osa-alueista:

- aktiivinen osallistuminen opinnäytetyöseminaareihin
- aktiivinen osallistuminen opinnäytetyön ohjaukseen
- tutkimussuunnitelman laadinta ja esittäminen opinnäytetyöseminaarissa
- artikkelin laatiminen ja esittäminen opinnäytetyön aiheesta
- opinnäytetyön väliversion laatiminen ja esittäminen opinnäytetyöseminaarissa
- opinnäytetyön teko ja esittäminen loppuseminaarissa
- opiskelijakollegan opinnäytetyön opponointi loppuseminaarissa
- opinnäytetyön julkaisu tietokannassa

Opinnäytetyö arvioidaan arvosanalla 1-5. Opiskelijalle annetaan lisäksi yksityiskohtaiset ohjeet opinnäytetyön tekemisestä, arviointikriteereistä ja julkaisusta.

Opiskelumateriaali

Luentomonisteen ja jaettavat artikkelit. Opiskelija etsii aktiivisesti omaan aihealueeseen liittyvän, akateemisesti relevantin ja validin lähdekirjallisuuden ohjeiden mukaan.

YHTEYSTIEDOT

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
(kulttuuriala)
PL 92, Kannaksenkatu 22
15141 Lahti
Faksi 03 828 2815

Ari Känkänen

yliopettaja, muotoilun koulutusohjelma
tutkimus- ja kehitystoiminta
050 526 5904
ari.kankanen@lamk.fi

Eija Mäkelä

lehtori, aikuiskoulutuksen vastuuopettaja
koulutuksen suunnittelu ja opintojen ohjaus
050 380 8338
eija.makela@lamk.fi